



Praha 4. 4. 2011

**8**

## **Potraty v roce 2010**

### *Abortions in year 2010*

#### **Souhrn**

V roce 2010 se celkový počet potratů snížil na 39 273. Snížil se i počet samovolných potratů z 14 629 na 13 981 a představuje 35,6 % ze všech potratů. 72 % potratů proběhlo v tomto roce do 8. týdne těhotenství. Počet umělých přerušeni těhotenství se snížil na 23 998. Mezi ženami, které žádaly o miniinterrupci, bylo nejvíce žen svobodných, středoškolaček a žen se dvěma dětmi. Potraty cizinek představují 6,8 % ze všech potratů.

#### **Summary**

*In 2010 the total number of abortions declined to 39 273. The number of spontaneous abortions decreased too from 14 629 to 13 981 and presents 35.6 % of all abortions. 72 % of all abortions in 2010 occurred up to 8<sup>th</sup> gestation week. The number of legally induced abortions declined to 23 998. Among women who applied for induced abortion till 8<sup>th</sup> week of pregnancy there was a largest number proportion of single, secondary educated and women with two children. Abortions of foreigners constituted 6.8 % of the total.*

Data pro tuto aktuální informaci byla čerpána z Národního registru potratů vedeného v ÚZIS ČR.

Po několikaleté stagnaci dochází opět k pokračování klesajícího trendu v celkovém počtu potratů, který byl v České republice pozorován již od počátku 90. let. Celkový počet potratů se oproti roku 2009 snížil o 1 255 případů a dosáhl hodnoty 39 273. Umělých přerušeni těhotenství bylo v roce 2010 evidováno o 638 méně než v předchozím roce. Po dvou letech růstu i v případě interrupcí pokračuje klesající trend. Nepatrně se zvýšil jejich podíl na celkovém počtu potratů (60,8 % v roce 2009 a 61,1 % v roce 2010). Na potraty samovolné připadá 35,6 % ze všech potratů (36,1 % v roce 2009), jejich počet se snížil o 648 případů. Zbývající více než tři procenta tvoří mimoděložní těhotenství, jejichž počet narostl o 24 případů. Počet takzvaných „ostatních“ potratů, což jsou především potraty nelegální, se každoročně výrazně liší. Například v roce 2003 jich bylo 58, v letech 2007, 2008 a 2009 žádný a v roce 2010 to bylo 7 případů. Obecně se jejich počet ale pohybuje v řádu maximálně několika desítek.

Trend zvyšování počtu samovolných potratů (13 981 v roce 2010) v minulých letech lze dát do souvislosti s nárůstem počtu chtěných či plánovaných těhotenství, na který se dá usuzovat z rostoucích počtů živě narozených. V současném období se pro rozšíření rodiny rozhoduje velmi početná skupina žen narozených v populační vlně poloviny sedmdesátých let. Tyto ženy často odsouvaly mateřství až na dobu po uspokojení svých dalších potřeb a možností (ukončení studia, vybudování kariéry, bytové zabezpečení, cestování, atd.). Většina gynekologů se shoduje na tom, že ideální biologické podmínky pro bezproblémový průběh těhotenství nastávají u žen o několik let dříve. Proto je možné za rostoucím

trendem v počtu samovolných potratů hledat, kromě vyššího počtu těhotenství, ještě poněkud zvýšená rizika způsobená vyšším věkem těhotných žen.

V roce 2010 bylo v ČR evidováno 23 998 umělých přerušení těhotenství (UPT). Dlouhodobě z nich velkou většinu, kolem 80 % (v tomto roce 74,2 %), tvoří miniinterrupce, které se provádějí do 8. týdne těhotenství. Od konce 90. let se podíl miniinterrupcí na všech UPT mírně snižuje, ale jde o pokles velice slabý. Interrupce lze také rozdělit podle toho, zda byly provedeny ze zdravotních důvodů. Těch bylo 18,4 % ze všech UPT.

Do 8. týdne těhotenství proběhlo 72,2 % všech potratů. To je dáno především tím, že miniinterrupce se provádějí výhradně do 8. týdne těhotenství. Interrupcí ze zdravotních důvodů bylo do konce 8. týdne provedeno 59 %, více než čtvrtina (28 %) pak mezi 9. a 16. týdnem a necelých 13 % až mezi 17. a 28. týdnem. To do jisté míry odpovídá termínům výkonů prenatalní diagnostiky, kdy se v prvním trimestru zjišťují pomocí ultrazvukového zobrazení některé vrozené vady a dále se v 16. týdnu provádí screening dalších vrozených vad z krevního séra. V případě pozitivního nálezu následuje vyšetření plodové vody. Do konce 8. týdne proběhlo 62 % z evidovaných samovolných potratů, mezi 9. a 16. týdnem o něco více než 34 % a 3,5 % ještě od 17. do 28. týdne těhotenství.

S přibývajícím počtem nesezdaných soužití a zvyšujícím se podílem dětí narozených mimo manželství roste mezi ženami, které prodělaly potrat, zastoupení svobodných žen. Nejvíce všech potratů je ale i nadále evidováno mezi ženami vdanými (44 %), podobně jako nejvíce samovolných potratů (52,4 %). V případě UPT již připadá nejvyšší podíl na svobodné ženy (47 %), na druhém místě jsou potom ženy vdané s 39 %.

Nejčastějšími žadatelkami o umělé přerušení těhotenství jsou ženy se dvěma dětmi (32,8 %). Následují je ženy bezdětné (28 %) a ženy s jedním dítětem (26,4 %). U samovolných potratů je rozložení žen z hlediska počtu živě narozených dětí před potratem jiné. Zde je nejvíce žen bezdětných (40,3 %), následují ženy s jedním dítětem (35,5 %) a dále ženy se dvěma dětmi (16,9 %).

Struktura potratů podle nejvyššího dosaženého vzdělání ženy zůstává relativně stabilní a je silně ovlivněna rozložením žen podle vzdělání v populaci. U žen se základním vzděláním je evidováno zhruba 17 % potratů, u žen se středoškolským vzděláním necelých 62 %, u žen s vysokoškolským vzděláním více než 10 % a u zbývajících 11 % nebylo nejvyšší dokončené vzdělání zjištěno. Odlišná je u jednotlivých vzdělanostních skupin struktura potratů podle druhu. Spontánní potraty dosahují nejvyššího podílu v případě vysokoškolaček, a to téměř 50 %, což je jistě ovlivněno vyšším věkem těhotných žen v této vzdělanostní skupině. Naopak u žen se základním vzděláním tvoří samovolné potraty pouze kolem 20 %. Opačná situace z hlediska druhu potratu a vzdělání je v případě interrupcí. Zatímco u žen se základním vzděláním tvoří interrupce zhruba 78 %, u vysokoškolaček jen 48 % potratů. Struktura potratů žen se středním vzděláním se blíží republikovému průměru.

Od roku 2005 zpracovává a publikuje ÚZIS ČR data o potratech souhrnně za české občanky i cizinky s trvalým a dlouhodobým pobytem. V roce 2010 bylo v ČR evidováno 2 659 potratů cizinek (3 020 v roce 2009), což představuje 6,8 % všech potratů (7,5 % v roce 2009). Potraty cizinek mají odlišnou strukturu podle druhu než potraty českých občanek. Větší část (74,8 %) u nich představují interrupce a samovolné potraty se podílí pouze 22 %. V posledních letech se ale každoročně struktura potratů cizinek pomalu přibližuje struktuře potratů českých občanek. Nejvíce potratů cizinek, stejně jako v předchozích letech, bylo hlášeno v Praze a ve Středočeském kraji, což jsou kraje s nejvyššími počty cizinců. Následovaly kraje Plzeňský a Ústecký, kde již tak vysoké zastoupení cizinců není. V krajích Olomouckém a Vysočina bylo potratů cizinek evidováno nejméně.

Vypracovala: Mgr. Jana Wiesnerová

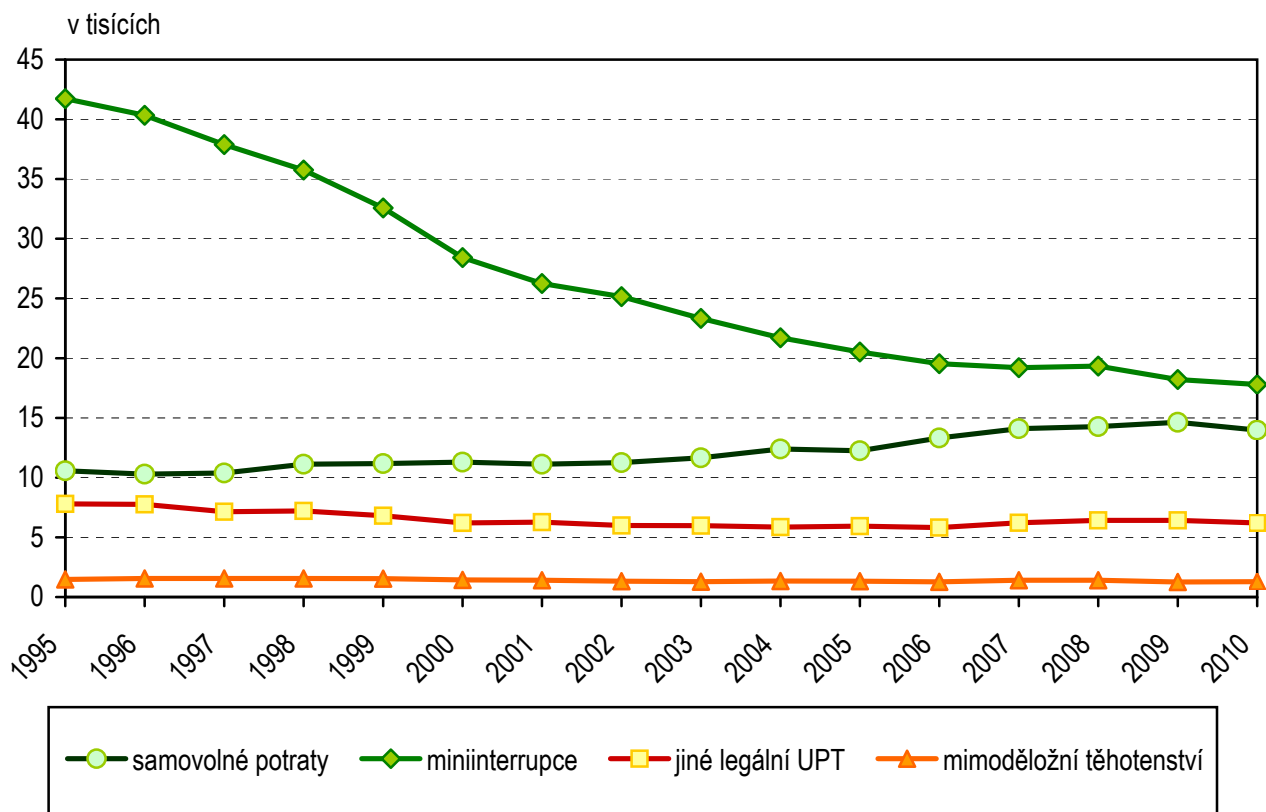
## Vývoj počtu potratů českých občanek a cizinek v ČR v letech 1990–2010

Rok	Samovolné potraty	Umělá přerušení těhotenství				Mimo-děložní těhotenství	Ostatní	Celkem	z toho cizinky
		mini-interrupce	jiné legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů				
1990	14 772	87 933	21 428	109 361	9 504	1 907	15	126 055	2 361
1991	13 986	84 713	19 568	104 281	8 891	1 764	23	120 054	1 266
1992	13 420	77 586	16 618	94 204	10 314	1 696	4	109 324	880
1993	13 228	57 939	12 696	70 635	15 873	1 579	4	85 446	1 409
1994	11 109	46 609	8 227	54 836	13 217	1 478	11	67 434	1 334
1995	10 571	41 735	7 796	49 531	11 838	1 476	12	61 590	1 447
1996	10 296	40 333	7 753	48 086	11 036	1 560	20	59 962	1 778
1997	10 392	37 882	7 140	45 022	9 709	1 552	7	56 973	2 002
1998	11 128	35 752	7 207	42 959	8 896	1 555	12	55 654	2 356
1999	11 173	32 579	6 803	39 382	7 756	1 536	12	52 103	2 634
2000	11 300	28 418	6 205	34 623	6 472	1 432	15	47 370	2 476
2001	11 116	26 253	6 275	32 528	6 019	1 411	2	45 057	2 576
2002	11 256	25 147	5 995	31 142	5 606	1 321	24	43 743	2 751
2003	11 660	23 325	5 973	29 298	5 385	1 288	58	42 304	2 660
2004	12 402	21 715	5 859	27 574	4 597	1 339	9	41 324	2 254
2005	12 245	20 519	5 934	26 453	4 678	1 324	1	40 023	2 238
2006	13 326	19 537	5 815	25 352	4 779	1 278	3	39 959	2 285
2007	14 102	19 201	6 213	25 414	4 789	1 401	-	40 917	2 658
2008	14 273	19 343	6 417	25 760	4 569	1 413	-	41 446	3 252
2009	14 629	18 211	6 425	24 636	4 567	1 263	-	40 528	3 020
2010	13 981	17 797	6 201	23 998	4 423	1 287	7	39 273	2 659

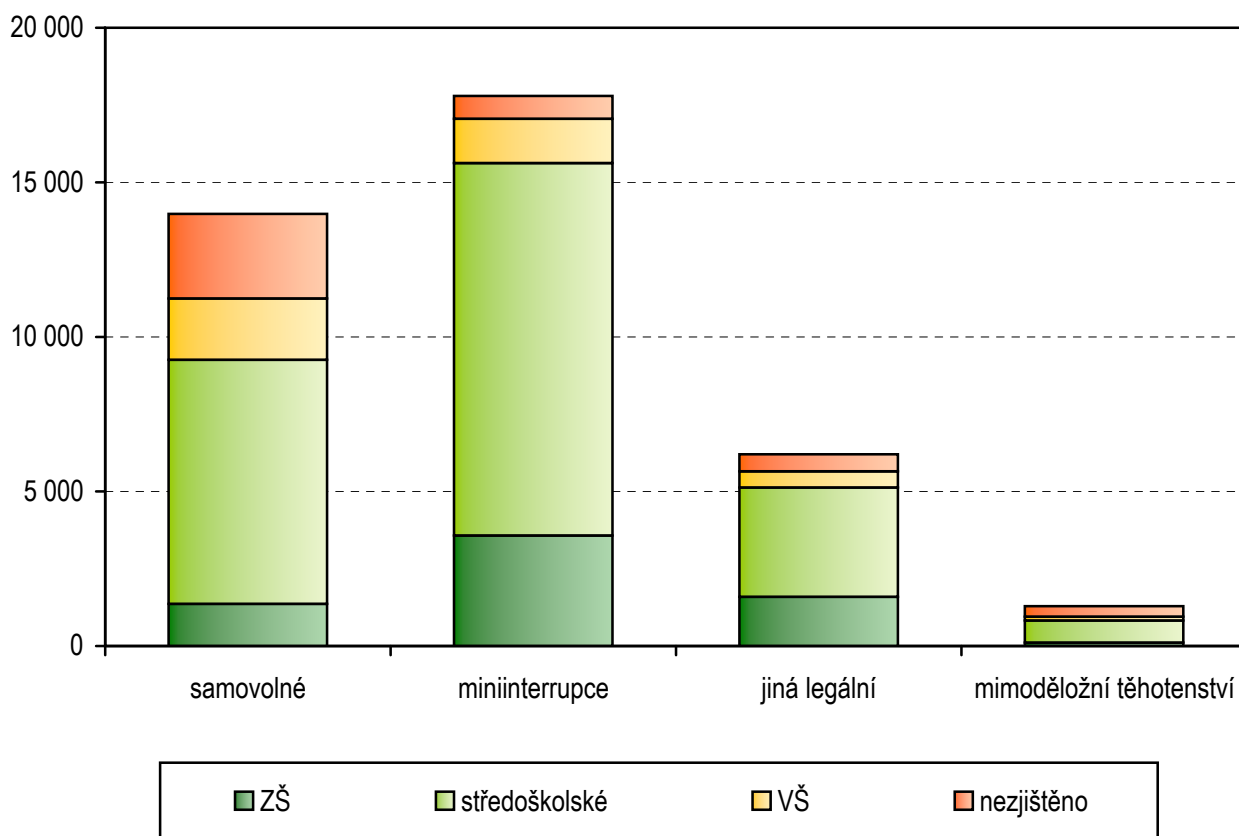
### Potraty dle druhu a stáří plodu v týdnech v roce 2010

Stáří plodu v týdnech	Samovolné potraty	Umělá přerušení těhotenství				Mimo-děložní těhotenství	Ostatní	Celkem
		mini-interrupce	jiné legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů			
do 8	8 674	17 797	658	18 455	2 614	1 226	5	28 360
9–16	4 814	-	4 991	4 991	1 257	60	2	9 867
17–28	493	-	552	552	552	1	-	1 046
<b>celkem</b>	<b>13 981</b>	<b>17 797</b>	<b>6 201</b>	<b>23 998</b>	<b>4 423</b>	<b>1 287</b>	<b>7</b>	<b>39 273</b>
podíl v %								
do 8	62,04	100,00	10,61	76,90	59,10	95,26	-	72,21
9–16	34,43	-	80,49	20,80	28,42	4,66	-	25,12
17–28	3,53	-	8,90	2,30	12,48	0,08	-	2,66
celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	-	100,00

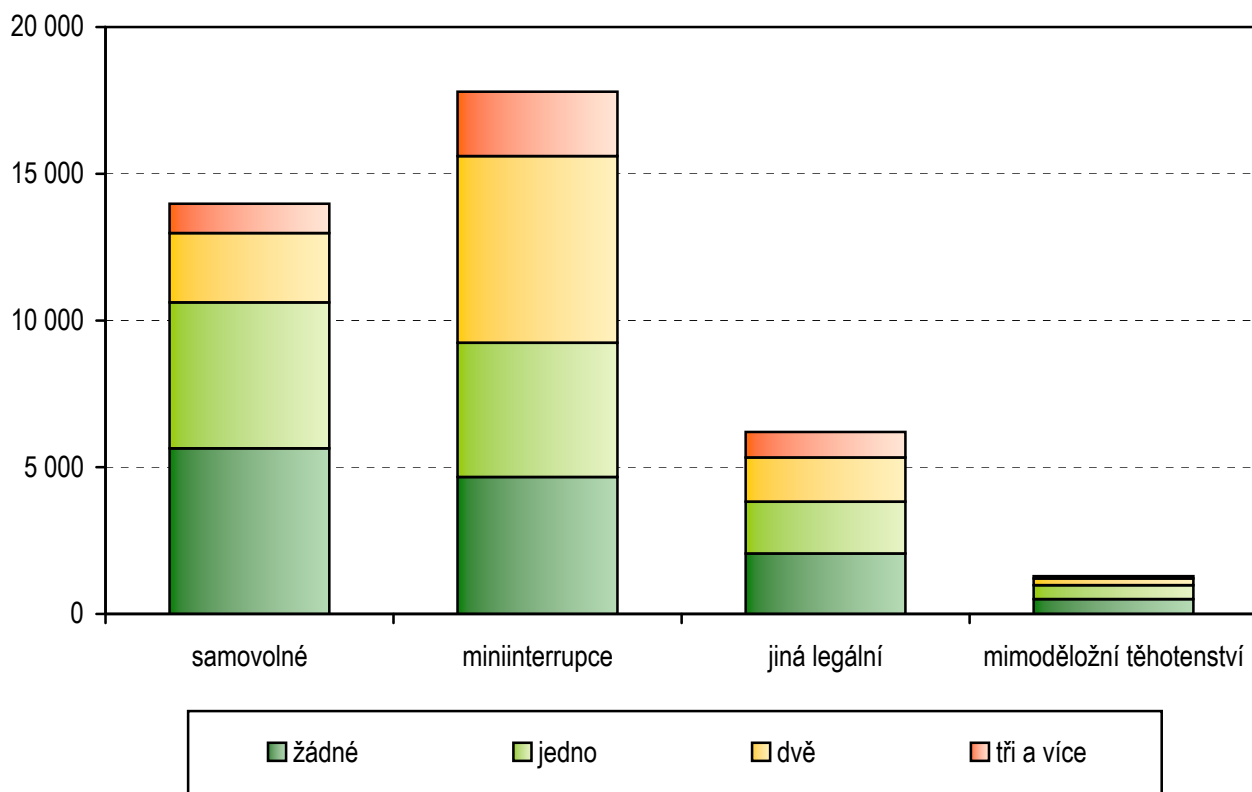
## Vývoj počtu potratů dle druhu v ČR v letech 1995–2010



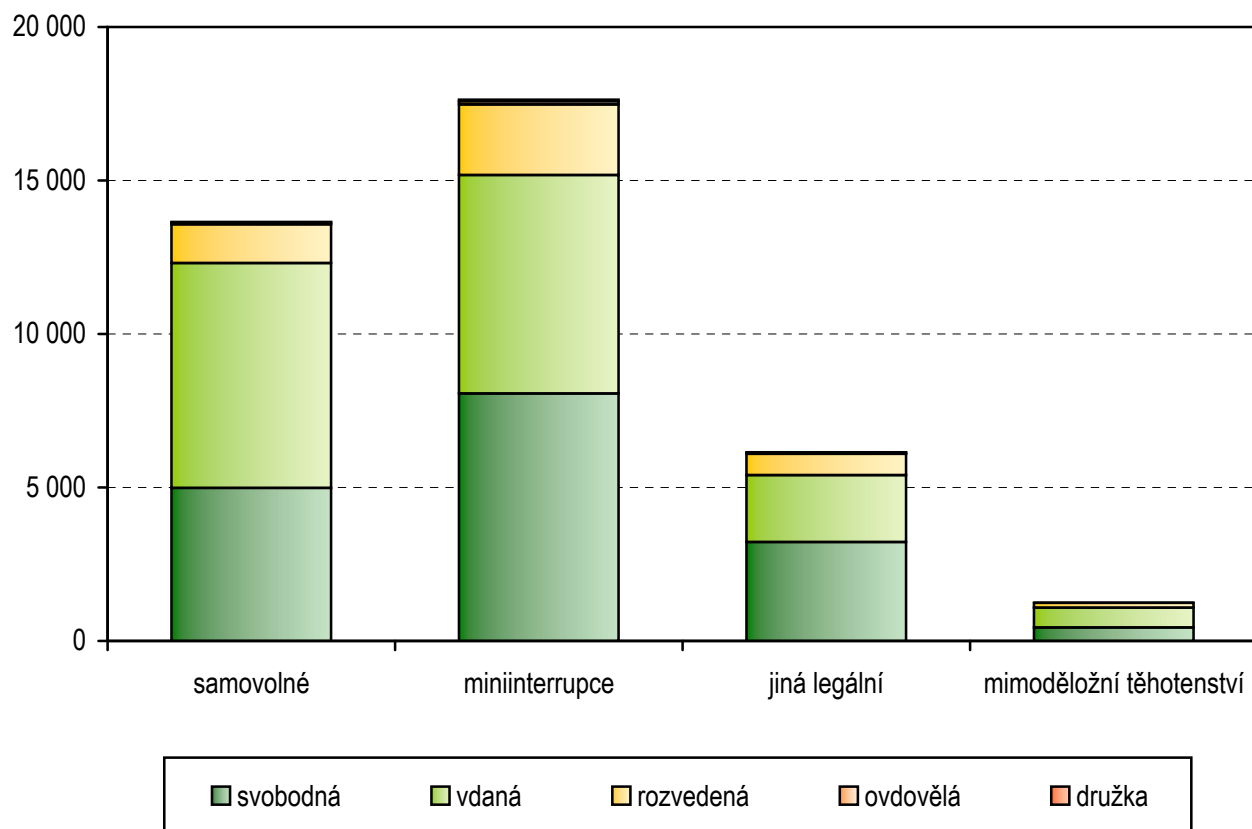
## Struktura potratů podle druhu a nejvyššího dokončeného vzdělání ženy v roce 2010



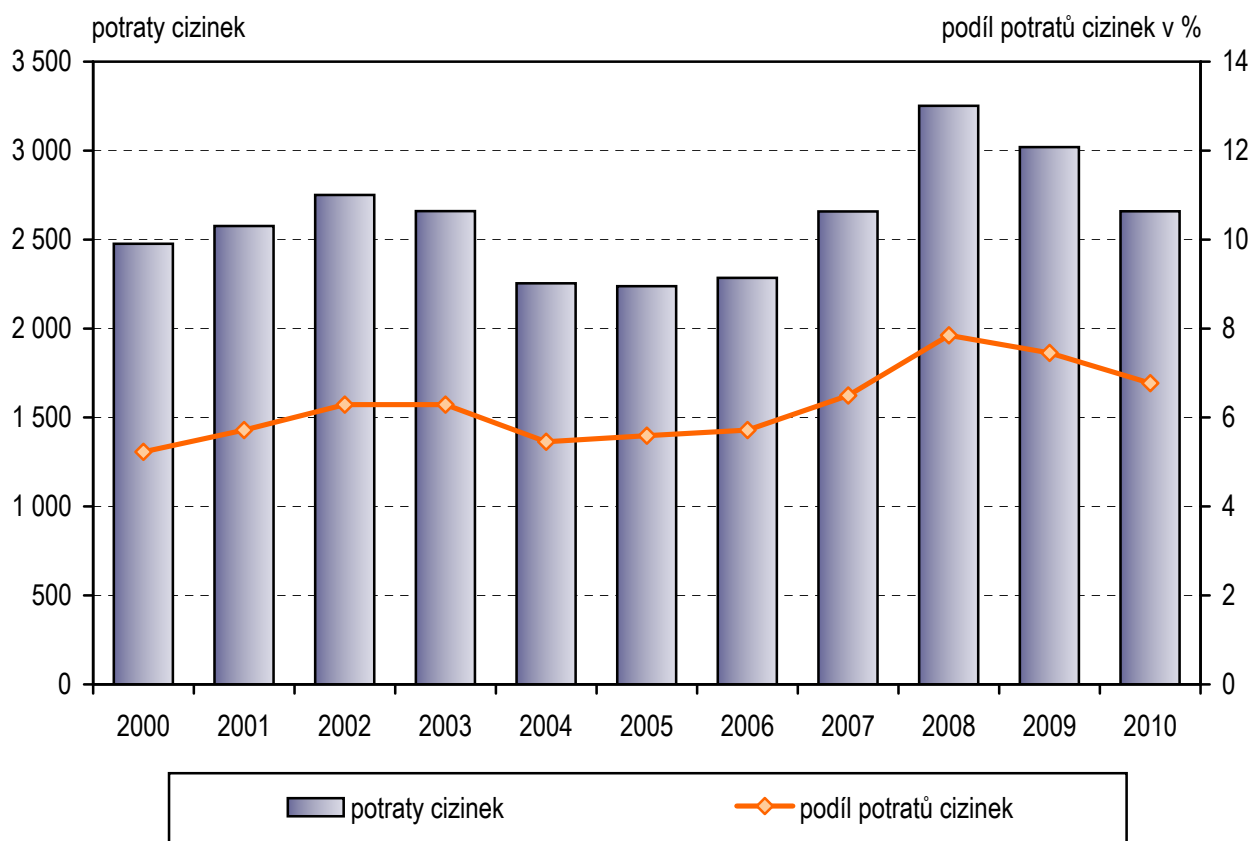
### Struktura potratů podle druhu a počtu živě narozených dětí před potratem v roce 2010



### Struktura potratů podle druhu a rodinného stavu ženy v roce 2010



## Vývoj počtu potratů cizinek v ČR v letech 2000–2010



## Vývoj struktury potratů cizinek podle druhu v ČR v letech 2000–2010

